

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

Director: **DEM. I. DOBRESCU**
Președintele Uniunii Avocaților din România

COMITETUL DE REDACȚIE:

TR. ALEXANDRESCU
Avocat, Direct. Contenc. B-pei
G-le a Țărei Românești

ALEX. CERBAN
Profesor la Facultatea
de Drept, București

IOSEF G. COHEN
Avocat
membru Cons. legislativ

GR. CONDURATU
Fost Consilier la C. de Apel
București, Avocat

RÉNÉ DEMOGUE
Profesor la Facultatea
de Drept din Paris

V. DONGOROZ
Dr. în Drept din Buc.
Avocat

ALFRED JUVARA
Dr. în Drept din Paris
Avocat

D. NEGULESCU
Profesor la Facultatea
de Drept, București

I. GR. PERIȚEANU
Avocat

C. SIPSOM
Profesor la Facultatea
de Drept, București

C. STOEANOVICI
Dr. în Drept din Paris
Avocat

GR. TRANCU-IAȘI
Fost Ministru al Muncii
Avocat

P. VASILESCU
Dr. în Drept din Paris
Avocat

AL. VELESCU
Dr. în Drept din Buc.
Avocat

ALBERT WAHL
Profesor la Facultatea
de Drept din Paris

Secretar de Redacție: **E. C. DECUSARA**, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticii Judiciare

Membrii corespondenței pentru Paris: **EDOUARD LÉVY** și **SILVIU KRAINIC**, D-ri în Drept, Avocați, Paris

ABONAMENTUL

Un an p. B-ci, Case Com. și Autorit. 900 lei
" Avocați . . . . . 600 "
" Magistrați . . . . . 500 "
6 luni prețul de sus pe jumătate

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMANĂ

In lunile Iulie și August
apare odată la 2 săptămâni
Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația

București, Artel, 5 și Rahovei, 5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON 13/29

În numărul viitor vom publica un interesant articol al d-lui René Savatier, profesor la facultatea de drept dir Poitiers: «*La Responsabilité du gardien d'une chose inanimé en droit français*».

SUMAR

— Despre contractul cumulativ de transport, de d. avocat C. Stoeanovici.

Jurisprudență:

— Curtea de Casație s. 1: *Ministerul de Război cu general Sc. Panaitescu* (Dacă în materie de ordonanțe prezidențiale, date conf. art. 66 bis pr. civilă, există drept de opoziție, în apel?), cu o Notă de d-l prof. D. Alexandresco;

— Casație s. II: *T. Constantinoș, recurent* (Dacă nemenționarea în hotărâre a numelui și gradului judecătorilor cari au pronunțat-o atrage nulitatea ei?), cu o Notă de d-l E. C. Decusară;

— Curtea de Apel Galați s. I: *Maria I. Zaharia cu Jaques Zaharia* (Adopțiune. Minor. Schimbare de nume. Dacă este nevoie de avizul consiliului de familie? Art. 311, 390 și 423 c. civ. și art. 16 legea numelui din 1895); cu o Notă de d-l I. Zaharia;

— Curtea de apel Constanța: *Primăria București cu Soc. Tramvaielor Comunale și alții* (Hotărâre de expropriere rămasă definitivă. Renunțarea din partea autorității la expropriere. Caracterul acestei renunțări. Legea din 27 Iunie 1923 modif. a art. 37 și 67 din legea de expropriere. Legea cu efect retroactiv. Da. ă reactivitatea este de ordin constituțional? Renunțare încă în termen. Poprire. Validare. Prematuritatea cererii. Art. 17 din Const. dela 1923; art. 5, 37 al. 5 și 6; art. 67 din legea de expropriere modificată prin legea dela 27 Iunie 1923).

— Trib. Gorj s. II: *Anişoara Bărbulescu cu Andrei Jilea* (Dacă strămutarea, pentru cauză de suspiciune legitimă, este admisibilă în materie civilă? Timpul util în care se poate face? Art. 266—273, 274—287 și 267 pr. civ.; art. 31 legea Curții de Casație și art. 539—549 pr. penală).

— Tribunalul notariat Ilfov: *B. Kaufman et co. cu Soc. generală de exportatiune* (Dacă se poate sechestra de către creditorii particulari ai asociatului aportul adus de acesta într-o societate? Dacă se pot sechestra asigurător părțile cuvenite asociaților într-o societate în nume colectiv? Art. 86 și 78 al. ult. cod. comere., 416 § 5 și 618 pr. civilă).

Rugăm stăruitor pe d-nii abonați din provincie a nu mai aștepta alte invitațiuni, sau sosirea încasatorilor, și a bine voi să trimită achitarea abonamentului prin mandat postal, direct la administrația ziarului „Curierul Judiciar“, București, Rahovei 5, notând pe eotorul mandatului „pentru abonamentul datorat partida No...“

DESPRE

CONTRACTUL CUMULATIV DE TRANSPORT

— *Fundamentul juridic al acțiunii directe acordată de art. 436 cod. com. român și art. 27 al Convențiunii internaționale dela Berna.*

1. Cum s'a născut această nouă instituție. — 2. Rolul cărauşilor ca concesionari de transport. — 3. Responsabilitatea comisionarilor de transport. — 4. Fondamentul acțiunii directe a comisionarului contra cărauşilor intermediari și chiar contra ultimului cărauş. — 5. Atenuarea principiilor responsabilității direct pentru cărauşii intermediari de către jurisprudență. — 6. Reglementarea contractului de transport în Franța. — Legea dela 20 Martie 1855 și Convențiunea internațională dela Berna. — 7. Elementele constitutive ale contractului cumulativ de transport. — 8 Teoria că responsabilitatea cărauşilor subsecvenți derivă dintr'o cesiune activă și pasivă. Combaterea ei. — 9. Teoria că această responsabilitate rezultă din lege. — 10. Teoria că responsabilitatea rezultă dintr'o acceptațiune tacită a ofertei primului cărauş. — 11. Critica acestei teorii. Teoria gestiunii de afaceri. — 12. Convențiunea internațională dela Berna din 1890 pentru transportul internațional. Trăsăturile caracteristice. — 13. Analiza acestei Convențiuni. — 14. Responsabilitatea C. F. și evaluarea daunelor cauzate prin pierderea mărfurilor și avarii. Sistemul francez și sistemul german. — 15. Evaluarea daunelor în caz de întârziere în livrare. — 16. Chemările în garanție. Separatiunea acțiunii în garanție de acțiunea principală. — 17. Executarea hotărârilor condamnatore. Exequator. — 18. Crearea unui oficiu central pentru executarea convențiunii dela Berna. — 19. Aplicarea dispozițiilor convențiunii dela Berna de către instanțele judecătorești române.

1. Contractul cumulativ de transport își datorește ființa faptului că, știința dreptului evoluează continuu în raport cu necesitățile noi de traiu și prin construcțiuni juridice bazate pe principii stabilite de mult timp în drept, caută să se adapteze acestor nevoi.

2. În primele timpuri, când grație mijloacelor de transport moderne s'au stabilit legături economice între diversele țări, cărauşul, cu care trata expeditorul unor mărfuri, destinate unei alte țări, juca un îndoit rol: a) pentru transportul ce urma să efectueze pe linia sa, era

cărăuși ce se obligă să efectueze transportul ; b) pe lângă această obligațiune mai contracta și pe aceea de a face să se continue transportul până la locul de destinație de către cărăușii celorlalte țări. Făcând această operație în numele lor, dar pe comptul expeditorului, ei jucau rolul de concesionari de transport.

Astfel se explică de ce în codul de comerț francez din 1807 avem o secțiune specială (Cartea I, Tit. VI), care se ocupă de „concesionari pentru transporturile pe apă și pe uscat“.

3. După codul de comerț francez comisionarul de transport este responsabil nu numai pentru faptele sale, dar și de a cărăușilor pe care el i-a însărcinat cu efectuarea transportului până la locul de destinație¹⁾

De asemenea cărăușul însărcinat de primul comisionar de a efectua continuarea transportului devine la rândul său comisionar față de cărăușul ce urmează să continue transportul mărfii, în virtutea contractului ce a încheiat cu el. Art. 97, 98, și 99 codul com. fr. declară expres că, primul cărăuș care se însărcinează cu asemenea transport este garant: a) pentru primirea mărfii în timpul determinat de scrisoarea de trăsură, exceptându-se, bine înțeles, cazurile de forță majoră; b) pentru stricăciunile sau pierderile suferite de marfă, dacă nu există stipulație contrară în scrisoarea de trăsură sau în caz de forță majoră; c) pentru faptele comisionarilor intermediari, cărora el adresează marfa.

Prin acest mijloc s'a dat comercianților posibilitatea ca să-și expedieze marfa în țările cele mai îndepărtate.

4. În practică însă s'a născut dificultatea de a acționa direct numai pe primul cărăuș și comisionar de transport, fiindcă de multe ori expeditorul avea interes să acționeze direct și pe cărăușii subsecvenți primului contractant.

Atunci a intervenit jurisprudența, care după cum am spus mai sus, s'a servit de principii de drept stabilite pentru a recunoaște expeditorului dreptul de a acționa direct nu numai pe cărăușul cu care a contractat, ci și pe cei ulteriori. Pentru a se da o bază juridică acestei acțiuni directe s'a invocat art. 1994 c. civ. fr. (art. 1542 c. civ. rom.) care autoriză pe mandant să intenteze direct acțiune contra persoanei ce și-a substituit. Ori fiecare cărăuș jucând în acelaș timp și rolul de comisionar de transport, și acest articol privind atât contractul de comision cât și pe cel de mandat, mandantele (expeditorul sau destinatarul) are acțiune directă contra celui substituit de primul cărăuș²⁾

Aceasta în ce privește cărăușii intermediari. Cât despre ultimul cărăuș, care nu mai joacă rolul de comisionar de transport, acțiunea directă contra sa se putea sprijini pe un principiu admis întotdeauna în materie de contract de comision: comitentul poate acționa pe terții cu care a contractat comisionarul de câte ori o asemenea acțiune nu ar aduce nici un prejudiciu comisionarului³⁾

5. Jurisprudența franceză însă, din motive de echitate, a căutat să atenueze aplicarea riguroasă a acestor principii, când un cărăuș intermediar dovedește că culpa se datorește cărăușului ulterior, care a cooperat la executarea contractului de transport.

Pe baza art. 99 c. com. fr. comisionarul de transport, cum este în speță cărăușul intermediar, este responsabil de culpa cărăușilor următori, dar întru cât cărăușul intermediar n'a contractat direct cu expeditorul, jurisprudența a găsit că soluția contrară, bazată pe principii riguroase, ar fi prea grea sarcină pentru cărăușul intermediar și astfel *contra regulelor de drept* a admis diferența între cărăușul prim și ceilalți intermediari, cari nu mai răspund pentru faptele cărăușilor următori⁴⁾

Numai punând stavilă principiilor riguroase ale dreptului, atunci când echitatea o reclamă imperios, jurisprudența poate aduce foloase societății.

Sunt cazuri în cari aplicarea principiilor riguroase ar ajunge la rezultatul că dreptul ar consfinți nedreptatea, pe când realizarea dreptului bazată pe echitate, este scopul acestei științe. Aplicarea riguroasă în atare cazuri ar aduce mai multă vătămare, decât neaplicarea lor⁵⁾

3) Cfr. *Lyon-Caen et Renault* op. cit. No. 481 și urm., jurisprudența franceză a decis că: „bien que son nom ne figure sur la lettre de voiture ni comme expéditeur, ni comme destinataire, la personne qui a donné mandat à un tiers d'expédier ses marchandises lui appartenant et qui est porteur de la lettre de voiture, est recevable à agir directement contre le transporteur“. (D. P. 98. 24 Mai 1897).

4) *Lyon-Caen et Renault*, loc. cit.

5) Mai cunosc un caz în care jurisprudența română a oprit aplicarea principiilor de drept necontestate, pentru că rezultatul aplicării lor era contrariu scopului ce dreptul poate urmări (Vezi Trib. Ilfov s. I com. din 1913 în afacerea Franc. cu Benjamin Arie). Speța era: un proprietar rural constituie o ipotecă în favoarea Creditului rural în primul rang și una în rangul al doilea în favoarea unui creditor particular. Intre timp obține dela Creditul rural un supliment de împrumut, destinat să acopere o parte din ipoteca de al 2-lea rang constituită în favoarea unei Bănci, care lua procente mari.

Un creditor chirografar al proprietarului înființează o proprie în mâinile Creditului rural, ținând limbaul foarte juridic: „pentru a plăti Banca proprietarul obține dela Creditul rural o sumă ce trece prin patrimoniul său pentru a fi transmisă de proprietar creditorului ipotecar. În această trecere prin patrimoniul său, deși în fapt creditorul ia direct dela Creditul rural banii, juridicește suma trece prin patrimoniul proprietarului și atunci o popresc“. Creditorul a răspuns: „Este exact în drept.“ — și nu s'a mai realizat împrumutul. Proprietarul a spus de asemenea că: „este exact în drept, dar rezultatul va fi că voiu continuă să plătesc procente mari creditorului în loc de 6% Creditului și deci indirect va fi lovit creditorul chirografar, căci procente mari vor micșora activul meu și astfel aplicarea riguroasă a principiilor va aduce la rezultate inechitabile pentru toate părțile“.

1) *Du contrat de transport*, de Lyon-Caen et Renault, *Traité de droit comm.* vol. III, No. 631, pag. 534.

2) *Lyon-Caen et Renault*, op. cit., No. 633.

6. Rezultatele obținute în materia contractului de transport pe baza principiilor împrumutate la contracte de altă natură, nu au mulțumit pe juriști, cari voiau ca dreptul să evolueze cu nevoile societății și a da expeditorului mijloace pentru ași asigura executarea contractului sau plata daunelor încercate și astfel s'a ajuns la o construcție juridică proprie a contractului cumulativ de transport. Scopul urmărit era ca primul cărauși să ia asupra sa *direct* obligația de a face să ajungă marfa la destinație⁶⁾

Contractul acesta apare în Franța cu *legea din 20 Martie 1865*, art. 282 și este consfințit prin *Convenția internațională dela Berna 1890*.

Temelia acestei construcțiuni juridice este unitatea contractului de transport.

Convențiunea intervenită între primul cărauși și primul expeditor, prin care cel dintâi își ea asupra lui sarcina efectuării transportului până la destinațiune, urmărește marfa până la locul de destinație cu o singură și unică scrisoare de de trăsură; drepturile și obligațiunile cuprinse în acest acord servesc de bază pretențiunilor reciproce ce s'ar putea naște între părți.

7. Condițiunile esențiale pentru a stabili existența contractului cumulativ de transport sunt două⁷⁾: 1) Cooperarea mai multor cărauși într'o serie neîntreruptă de efectuare a transportului; 2) Scrisoarea de trăsură originală trebuie să întovărășească marfa până la locul de destinație.

Căraușii intermediari pot pe baza art. 424 c. com. să constate starea în care se aflau lucrurile în momentul când i-au fost încredințate de căraușul precedent. Aceste constatări însă nu pot aduce nici o știrbire unității contractului inițial, care guvernează transportul până la locul de destinație și nu pot fi opuse expeditorului sau destinatarului.

Ceeace este interesant în construcția juridică a acestui contract este răspunderea pentru fapta altuia pe care o creiază art. 436 cod. com. În adevăr aliniatul 2 spune: „orice cărauș *chemat a răspunde de fapte, cari nu sunt ale sale*“.

Acțiunea care tinde la despăgubire se poate îndrepta contra primului s'au ultimului cărauș și aceștia răspund nu numai de faptele lor ci și de acelea a căraușilor, cari au cooperat la efectuarea transportului, chiar dacă din eroare o marfă a fost expedită pe o linie anumită, căraușul care a primit marfa și scrisoarea de trăsură intră în lanțul ce-l formează toți căraușii cari cooperează la efectuarea transportului.

După părerea profesorului Vivante baza aces-

tui raport juridic trebuie căutată în lege. Legea consideră contractul cumulativ ca un *raport indivizibil* și este suficient ca cineva să ea asupra sa executarea unei părți numai din transport pentru a fi supus prin acest fapt, la toate obligațiunile stabilite prin contractul intervenit între primul cărauș și expeditor⁸⁾.

Vivante combate autorii de drept cari caută să explice acest raport juridic prin raporturi contractuale din dreptul comun.

8. S'a susținut într'adevăr, de unii autori, că responsabilitatea căraușilor subsecvenți derivă dintr'o cesiune activă și pasivă a actului juridic către acești cărauși. Vivante însă consideră această teorie absurdă, căci primul cărauș păstrează toată sarcina răspunderii executării transportului, deci nu poate fi vorba de o cesiune. Apoi teoria reprezentațiunii o combate pe motivul că un cărauș subsecvent își are răspunderea în virtutea coperațiunii la contract, chiar dacă primul cărauș nu avea intenția să îndrepte marfa pe liniile sale.

9. După Vivante baza acestui raport juridic este numai *legea*, care a voit să procure expeditorului mijlocul cel mai ușor de a avea în față o persoană răspunzătoare de întreg transportul efectuat; Deci legea împune ori căruia își ia asupra sa o parte din executarea unui transport toate obligațiunile ce derivă din contractul originar, intervenit între expeditor și primul cărauș⁹⁾

10. După părerea noastră însă, se poate găsi în raporturile juridice ale dreptului comun bază suficientă raportului juridic ce rezultă dintr'un contract cumulativ de transport.

Sunt autori germani, cari susțin că obligațiunea căraușilor succesivi provine dintr'o ofertă făcută de expeditor și acceptată tacit de către cărauși, cari participă voluntar la contract,¹⁰⁾ astfel expeditorul care a contractat cu primul cărauș, pe măsură ce marfa este acceptată cu scrisoare de trăsură, transportul capătă un coobligat la executarea contractului de transport. Acest cărauș subsecvent acceptă de a efectua transportul pe linia sa și se obligă a preda marfa cu scrisoare de trăsură unui cărauș apt de a continua transportul după indicațiunile scrisorii de trăsură.

Dreptul modern a admis crearea raporturilor contractuale prin mijlocirea aparatelor automate, a admis crearea unui raport contractual din acceptarea unei cărți trimise de un librar și acceptată de destinatar, de ce n'ar fi acceptată și teoria creării raportului obligator între expeditor și căraușii succesivi prin simplul fapt

Tribunalul de comerț a invalidat atunci poprirea, înlăturând astfel dreptul pur, care ar fi creat, în speță, o situațiune nedreaptă.

6) *Vivante*, *Traité de droit comm.*, vol. IV, No. 2093.

7) *Vivante*, op. cit. No. 2096.

8) *Vivante*, op. cit. pag. 771.

9) *Vivante*, op. cit. No. 2097, pag. 771.

10) Apud *Vivante*, referințe asupra teorii lui Schot, § 379, pag. 439 Cfr. asupra altor diferite teorii *Eger*, *Deutsch-praktik* II; pag. 33 și urm.

al acceptării mărfii cu scrisoarea de trăsură și executarea transportului. Propunerea se face în mod tacit și cărașul subsecvent este liber să accepte sau să refuze să execute contractul original.

După această teorie primul căraș face propunere tacită cărașului subsecvent în calitate de mandatar al expeditorului, altfel nu s'ar putea explica acțiunea directă ce expeditorul are contra cărașilor subsecvenți. Intr'adevăr, expeditorul contractează cu primul căraș care se obligă să efectueze transportul personal pe rețeaua sa și în continuarea de transport pe restul parcursului și atunci acțiunea directă se bazează pe art 1542 c. civ. astfel cum am arătat mai sus vorbind de soluțiunea consacrată de jurisprudența franceză.

11. Construcțiunea juridică a teoriei expusă mai sus este foarte ispititoare la prima vedere, însă păcătuiește din alte puncte de vedere: art. 436 c. com. rom. (411 ital.) spune ca: „orice cerere de despăgubire poate fi îndreptată și contra cărașului intermediar, dar numai când partea ar proba că paguba a fost cauzată în timpul când acesta a făcut transportul“.

Prin urmare, pe când pentru a acționa pe primul sau ultimul căraș, acțiunea se bazează numai pe raportul contractual original, pentru a acționa pe un căraș intermediar se cere a se dovedi că faptul s'a întâmplat în timpul când se efectua de către el contractul de transport. Acțiunea deci nu se mai sprijină pe contract ci pe un quasi-delict, pe baza principiilor generale înscrise în art. 998 și urm. c. civil: este faptul pierderii sau distrugerii lucrului din culpă care dă naștere acțiunii în despăgubire. Dacă ar fi adevărată teoria substituției pe baza că primul căraș joacă și rolul de comisionar de transport atunci acțiunea contra cărașului intermediar s'ar baza pe art. 1542 c. civ. rămânând ca cel acționat să se aperse dovedind că pierderea n'a avut loc în timpul când s'a efectuat transportul.

Primul și ultimul căraș pot fi acționați și răspund pentru culpa celorlalți cărași. Vivante consideră aceasta ca o răspundere transferată dela un căraș la altul, noțiune nouă pe care a introdus-o legiuitorul comercial¹¹).

Considerăm că această răspundere se bazează pe contractul ce intervine între expeditor și căraș și legea prin art. 436 cod. com. nu crează o noțiune juridică nouă, ci consfințește una veche.

În adevăr, primul căraș obligându-se a efectua transportul până la locul de destinație în bune condițiuni, urmează să execute acest contract întocmai. Nu poate fi dispensat de

despăgubiri în caz de pierderi sau avarii, decât dacă ar dovedi forța majoră sau cazul fortuit. Din neexecutarea contractului deci, naște culpa sa și obligațiunea la despăgubiri. El este responsabil fiindcă nu a făcut ceea ce s'a obligat să facă, iar nu din culpa cărașilor subsecvenți.

12. Ultimul căraș însă, poate fi acționat direct și dacă adaptăm acest raport juridic noțiunii *gestiunii de afaceri*. Intr'adevăr, ce se întâmplă în speță: expeditorul contractează cu primul căraș, care se obligă a efectua transportul pe rețeaua sa și se mai obligă că transportul va fi efectuat și de ceilalți cărași.

Primul căraș se prezintă într'o dublă calitate:

I) În calitate de stipulant personal;

II) În calitate de girant de afaceri.

Acela care se obligă în numele altuia, cum este cazul cărașului prim, care stipulează în favoarea cărașului ultim, fără să fi primit un mandat, este un girant de afaceri¹²).

Terțiul în favoarea căruia s'a stipulat ratifică prin executare contractul din moment ce primește marfa și scrisoarea de trăsură și astfel se naște acțiunea directă între expeditor și acest terțiu. Din momentul ce a acceptat să participe la executarea contractului original, este responsabil de neexecutarea lui parțială sau totală, fiindcă nu a făcut ceea ce s'a obligat să facă, de a transporta în bună stare lucrul dela locul de plecare până la locul de predare.

Dar cum se poate explica atunci că ultimul căraș poate fi făcut responsabil de fapte, care nu sunt ale sale, cum glăsuiește art. 436 cod. com. ?

După părerea noastră primul căraș se obligă de a efectua întregul transport și în calitatea personală și ca gestionar de afaceri pentru cărașii subsecvenți. Cărașul ultim prin acceptarea mărfii și a scrisoarei de trăsură ratifică această gestiune de afaceri și primește contractul întreg original de a executa transportul până la destinație, urmează deci că expeditorul are acțiune directă contra sa.

Pentru cărașul intermediar legea i-a venit în sprijin supunând acțiunea contra sa dovedirii faptului că paguba s'a cauzat în timpul când acesta efectua transportul. Explicațiunea trebuie căutată în faptul că primul căraș a înțeles să se oblighe pe el și pentru cărașul ultim pe care îl știa, fiind determinat local de destinație de către expeditor. Liniile intermediare prin care s'ar putea efectua transportul pot să varieze și astfel să nu fi fost în cunoștința sa și nici în voința sa de a obliga pe un anumit căraș să efectueze acest transport, din cine știe ce împrejurări poate să fie efectuat cu totul pe

11. Vivante op. cit. No. 2097, pag. 720.

12. Planiol, vol. II, 120 1992, Edit. II, Stipulation pour autrui.

altă linie decât a avut intențiunea primul cărăuș¹³⁾.

Voința de a obliga ca gerant de afaceri nu poate deci exista cu certitudine decât pentru cărăușul pe care l'a avut în vedere în deplină cunoștință primul cărăuș și acesta este cărăușul dela locul de destinație.

Intențiunea joacă un rol esențial în gestiunea de afaceri¹⁴⁾. De asemenea după Pothier, pentru a se formă quasi contractul gestiunii de afaceri trebuie ca gerantele să aibă intențiunea de a gera afacerile unei persoane determinate, teorie care este susținută și de Laurent.

De altminteri aceasta este atât de adevărat că, e nevoie de ratificare, în cât cărăușul care refuza marfa și scrisoarea de trăsură la frontieră nu intră în lanțul contractului inițial, nu participă la executarea contractului și *nici o acțiune* nu poate fi intentată contra lui, deși după contractul inițial el apare ca ultim cărăuș!

Toată această discuțiune însă este numai de domeniul doctrinei, de oare ce textele dau precis acțiune proprietarului mărfii, astfel cum s'a arătat mai sus, dar noi am căutat să dăm o bază juridică acțiunii acordate de art. 436 cod. comercial.

13. Diversitatea legilor din diferite țări însă, era desigur o mare piedică pentru transportul internațional de mărfuri, în cât încă dela 1878 s'a întrunit la Berna o conferință, care n'a elaborat decât la 1890 o convențiune, la care a aderat Franța, Germania, Austro-Ungaria, Belgia, Italia, Luxemburg, Țările de jos, Rusia și Elveția, punând bazele unei legislațiuni uniforme pentru transportul internațional de mărfuri pe căile ferate.

Trăsăturile caracteristice ale acestei convențiuni sunt:

I) Art. 23 declară inezizabile: a) creanțele rezultând dintr'un transport internațional, b) materialul rulant servind la efectuarea unui asemenea transport.

II) Reguli de procedură edictate de art. 26 și 28.

III) Reglementarea condițiilor sub cari hotărârile judecătorești vor fi executate în țările celelalte.

IV) Organizarea unui *Oficiu central* (art. 2 § ultim).

14. Regulile stabilite prin această convențiune relative la *competință, decăderi și prescripțiune* sunt de ordine publică și nu se poate deroga dela ele nici prin convențiuni particulare, nici prin condițiunile de aplicare a tarifurilor internaționale. Contractul de transport internațional, astfel cum îl creiază convenția dela Berna,

este caracterizat prin faptul că este obligatoriu pentru administrațiile căilor ferate ale țărilor semnatare. Astfel o *scrisoare directă de trăsură* între două localități din țări diferite, trebuie să întovărășească marfa ca această convențiune internațională să se aplice¹⁵⁾

Convenția creiază o comunitate forțată de interese între companiile căilor ferate, cari sunt obligate să-și deschidă reciproc credite: *comp-turi curente obligatorii*, între părțile cari nici nu se cunosc.

Convenția a stabilit că expeditorul poate dispune de marfă, schimbând destinațiunea sau persoana destinatarului sau oprind marfa în drum sau retrăgând marfa, cu condițiunea de a fi posesorul duplicatului scrisoarei de trăsură (art. 15 din convențiune).

Dreptul expeditorului încetează, chiar dacă este înarmat cu duplicatul scrisorii de trăsură sau marfa fiind sosită în gara de destinație, scrisoarea de trăsură a fost remisă destinatarului sau acesta a intentat deja acțiune căilor ferate. Din acest moment numai destinatarul poate dispune de marfă. Dacă ordinele expeditorului ar putea stânjeni serviciul regulat și normal al căilor ferate, ele sunt în drept a refuza executarea lor.

Art. 26 din convențiune stabilește că acțiunile ce se nasc dintr'un contract internațional de transport nu aparțin decât celui care are dreptul de a dispune de marfă.

Această dispoziție s'a luat pentru a se evita practica admisă de jurisprudența multor țări că au acțiune în acelaș timp expeditorul sau destinatarul, fiecare putând să le exercite după alegerea sa și în măsura interesului lor. Astfel acelaș transport dădea naștere la mai multe instanțe prin introducerea la tribunalele din diferite țări a reclamațiunilor expeditorului sau destinatarului, ceea ce putea da loc la condamnățiuni diferite pentru acelaș fapt și la contradicțiuni de hotărâri. Convențiunea dela Berna dar, a evitat aceste dificultăți.

15. Art. 39 din convențiune se ocupă de responsabilitatea căilor ferate rezultând din neobservarea termenilor de livrare, recunoscând-o deplină, cu excepția cazului când administrația căilor ferate ar putea proba că întârzierea nu e datorită faptului ei, sau că a provenit dintr'o cauză independentă de voința ei.

Convențiunea dela Berna a căutat deasemenea să determine modul cum se evaluează daunele cauzate prin pierderea mărfurilor, de avarii sau întârziere în livrare.

Scopul urmărit era să se înlătore cât mai

13. Vezi *Vivante*, vol. IV, op. cit. pag. 771.

14. *Laurent*, vol. XX. No. 324, de la gestion d'Affaires.

15. Acest principiu al unității contractului de transport a fost aplicat de Inalta Curte de Casație S. II. Decizia din 22 Noembrie 1900, în „*Curierul Judiciar*“ No. 1 din 1901, de care ne vom ocupa.

mult procesele și evaluarea făcută de judecători prin indemnizațiuni stabilite și cunoscute dinainte. Sistemul adoptat de conferință este un sistem mixt, între acel admis în Franța prin art. 1149, 1150 și 1151 c. civ, care stabilește principiile generale aplicabile tuturor contractelor și sistemul codului civ. german.

Principiile din articolele sus menționate sunt prea cunoscute spre a mai inzista asupra lor. În Franța aceste principii sunt considerate echitabile și sunt aplicabile contractului de transport.

Sistemul german este denumit al „despăgubirei normale“. În Germania legiuitorul a voit să limiteze răspunderea căraușului pentru a proteja statul, care exploatează c. f. După acest sistem căraușul e răspunzător de prețul curent al mărfii la locul de livrare, exceptându-se cazul când s'ar putea dovedi reaua voință a C. F., caz în care răspunderea este deplină.

16. Pentru cazul de *întârziere în livrare*, căraușul este răspunzător, afară de cazul când nu ar putea dovedi că a făcut tot ce i-a stat în putință spre a-și îndeplini obligația.

Legea germană autoriză C. F. să stipuleze că paguba va fi reparată luându-se în considerație valoarea mărfii declarate în scrisoarea de trăsură, sau, în lipsă de asemenea determinare, un preț al mărfii stabilit dinainte.

Art. 34. al convențiunii spune că indemnitatea datorită de c. f. va fi calculată, luându-se drept bază prețul curent al unei mărfii de aceeași natură și calitate la locul și timpul când marfa a fost primită de cărauș la transport.

În lipsă de preț curent, indemnitatea va fi socotită după valoarea ordinară a mărfii. Reclamantul va fi deasemenea despăgubit de sumele cheltuite cu vama, transportul și alte cheltuieli ocazionate.

Art. 35 din convențiune autoriză căile f. să determine maximum de despăgubire ce va acorda, cu condițiunea ca aceste tarife speciale să corespundă la o reducere asupra transportului total, calculat după tarifele ordinare respective fiecărui cărauș și cu condiția ca acest maximum de indemnitate să fie aplicat pe tot parcursul.

După art. 36 cei în drept pot face o rezervă în chitanța ce se eliberează C. F. cari plătesc despăgubirea. Rezerva constă în dreptul de a putea restitui suma primită, în cazul când în termen de patru luni marfa ar fi găsită și în termen de 30 zile de la avizare ar răspunde că restituie suma primită contra remiterii mărfii.

Cei în drept pot obține livrarea mărfii fie la gara de expediție, fie la gara de destinație, indicate pe scrisoarea de trăsură.

Art. 38 se ocupă de evaluarea daunelor cauzate prin întârziere de livrare, în cazul când cei în drept au făcut declarație că au interes

la livrare. Indemnitatea nu va putea depăși suma fixată prin declarație și cu obligația pentru reclamant să stabilească existența și valoarea pagubei.

Art. 40 al convențiunii stabilește că, în caz de dol sau greșală gravă din parte C. F., dăuna trebuie *reparată integral*. Și acesta este important de a fi reținut.

17. Conferința de la Berna, voind să împiedice întârzierile în soluționarea proceselor, prin art. 52 a dispus să se separe chemările în garanție de acțiunile principale, — nefiind îngăduit de a se introduce asemenea cereri în acțiunea principală.

În schimb însă, din cauza răspunderii C. F. acționată pentru celelalte administrațiuni, pe întreg parcursul transportului, s'a admis că hotărârea de condamnățiune dată de instanța principală servește de fundament acțiunilor în (garanție).

Spre a ajunge la acest rezultat art. 50 prevede că acel dintre cărauși în contra căruia s'a introdus o acțiune de despăgubiri este dator să vestească pe toți participanții la executarea contractului de transport, pentru ca aceștia prin intervențiunea în cauză să dea lămuriri necesare spre a fi exonerati de a plăti despăgubiri.

În caz când un asemenea aviz nu a existat nu li se poate opune căraușilor neavizați hotărârea de condamnățiune.

18. Hotărârile condamnatoare pentru a putea fi executate în alte țări au nevoie să obțină exequaturul, însă fără ca fondul procesului să poată fi revizuit.

19. În fine pentru a se putea asigura execuțiunea Convențiunii dela Berna s'a instituit un *Oficiul central a transporturilor internaționale* cu sediul la Berna. (Art. 57).¹⁶.

România a aderat la convențiunea de la Berna, din 1890¹⁷.

20. Instanțele române nu avut dese ori ocaziunea să se pronunțe asupra chestiunilor în legătură cu contractul cumulativ de transport. Acest fapt se datorește că de multe ori păgubitul nu cunoaște drepturile ce-i sunt recunoscute de Convențiunea dela Berna și își închipue că ar trebui să urmărească pe acela cu care a contractat la locul de expedițiune și este bucuros să peardă mai bine decât să încerce procese nesfârșite.

Raritatea unor asemenea procese se mai datorește în al doilea rând și faptului că transporturile se execută prea riguros, astfel că pierderile, întârzierile sau avariile sunt rare iar pe de altă parte foarte adese ori C. F. pentru a

16. Cfr. Pandectes Françaises, vo Chemins de fer. Vol. XVI No. 9419.¶

17. Vezi legea în *Hamangiu*.

evita procese pierdute d'înainte, sunt bucuroase să închee transacțiuni.

Vom cita totuși o jurisprudență a Curții de apel din București secția II-a din 11 Februarie 1900¹⁸⁾. În această decizie Curtea spune că: „Contractul încheiat cu primul căraș este un *contract unic*... considerând că acțiunea lui Elen-teriede pornită contra lui Kohen este întemeiată pentru că ei au făcut oficiul *ultimului căraș*..., că deci acțiunea conform art. 436 cod. com. este bine îndreptată contra intimaților și ei sunt responsabili de declarațiunile false ale cărașului intermediar“.

De asemenea cartea de judecată a ocolului I București¹⁹⁾ a admis acțiunea contra Poștei române pentru un transport de bani dela Paris la București, întemeind însă acțiunea numai pe art. 436 c. com.

Tot în același sens s'a pronunțat și Înalta Curte de Casație s. III, decizia No. 1081 din 1922²⁰⁾

CONSTANTIN A. STOEANOVICI

INALTA CURTE DE CAS. ȘI JUSTIȚIE, S. I
COMPLECT CHIRII

Audiența dela 18 Aprilie 1924

Președenția d-lui GR. ȘTEFĂNESCU, președinte

Ministerul de Război cu general Sc. Panaitescu

Decizia No. 666 *)

Ordonanțe prezidențiale. — Dreptul de opoziție. — Inexistența acestui drept în contra ordonanțelor prezidențiale. — Existența dreptului de opoziție în contra sentințelor date în apel în contra acestor ordonanțe.

Opoziția fiind o cale de atac de drept comun, nu poate fi ridicată decât printr-o anume dispoziție a legii. Or, art. 66 bis din proced. civilă ridicând acest drept numai în contra ordonanțelor prezidențiale, nu poate fi întins prin analogie la sentințele date în apel contra unor asemenea ordonanțe, care, prin urmare, sunt supuse opoziției, conform dreptului comun, întru cât ridicarea unui asemenea drept, la prima instanță, este o excepție, și excepțiile sunt de strictă interpretare (1).

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Răsuceanu în dezvoltarea motivelor de casare și pe d-l avocat Ștefănescu, în combateri.

Deliberând,

Asupra recursului făcut de Ministerul de Război în contra sentinței No. 1093/923 a Trib. Ilfov, s. III, dată în proces cu general Scarlat Panaitescu.

Văzând unicul motiv de recurs în cuprinderea următoare :

«Violarea art 66 bis pr. civ., art. 148 și urm. și art. 316 și urm. pr. civilă.

18. Curierul Judiciar No. 1 din 1901, pag. 3.

19) Curierul Judiciar No. 30 din 1906, pag. 243.

20) Pandeciele Române din 1902 cu nota de d-l profesor D. Alexandresco.

*) În același sens decisiile 667, 668 din aceeași zi. (N. R.)

1) Acest rezumat a fost publicat și în *Jurisprudența Generată* din 1924, No. 32, speța 1852, pag. 1014. (N. R.)

Ministerul de Război a făcut cerere pentru evacuarea chirieșilor din imobilul său din București, str. Regală No. 16 potrivit § 8, art. 1 legea de la 5 Aprilie 1923;

Cererea fiind respinsă, Minist. de Război a făcut apel în contra ordonanței la complectul secțiunii.

Apelul fiind respins în lipsă, Minist. a declarat opoziție. Prin sentința adusă în recurs, Trib. a respins ca inadmisibilă opozițiunea, declarând că legea prin art. 66 bis pr. civ. a ridicat dreptul de opoziție în această materie.

Textul art. 66 bis institue, în adevăr, o procedură specială prin aceea că legiuitorul, în vederea celerității, a simplificat formele și termenii de judecată.

Dispozițiunea aceasta fiind de excepție, este deci de strictă interpretare și prin urmare ea nu se aplică prin extenziune sau analogie.

Este știut că sistemul procedurii noastre civile, în privința termenilor de judecată și căilor de atac, acordă justițiabililor două grade de jurisdicție și dreptul de opoziție înaintea fiecăreia.

Prin art. 66 bis legiuitorul voind să deroge dela acest sistem procedural, a arătat în mod expres în ce anume constau aceste derogări, așa în cât altele nu pot fi create pe calea de analogie sau raționament, textul fiind special și restrictiv.

Este adevărat că legiuitorul a ridicat dreptul de opoziție în contra ordonanței prezidențiale, lăsând deschisă fără nici o restricție calea apelului și a recursului. Din redacțiunea clară și precisă a legii rezultă că legiuitorul a voit să deroge dela sistemul procedural de drept comun numai cu privire la prima instanță, înaintea căreia debaterile contradictorii sunt facultative.

În aceasta și în scurtarea termenelor de judecată stă toată deosebirea între jurisdicția creată prin art. 66 bis și regulile jurisdicției contencioase.

Tribunalul tăgăduind dreptul de opoziție la instanța de apel, în această materie, a nesocotit principiile de drept și disp. de lege menționate mai sus».

Având în vedere sentința supusă recursului din care rezultă că recurentul Minist. de Război făcând opoziție în contra sentinței No. 720/923 a Trib. Ilfov s. III, prin care i se respinge ca nesustinit apelul ce introdusese contra ordonanței prezidențiale No. 10665/923, dată de Primul președinte al menționatului Tribunal, i s'a respins opoziția ca inadmisibilă;

Că, pentru a hotărâ astfel, instanța de fond constată că, potrivit art. 66 bis, în materie de référé dreptul de opoziție este suprimat, aceasta reeșind cu certitudine atât din litera legii, cât mai ales din spiritul ei;

Având în vedere că recurentul critică această soluțiune a Trib., susținând că a fost dată cu violarea art. 66 bis, 148 și 316 pr. civilă;

Considerând că opoziția fiind o cale de atac de drept comun, ea nu poate fi ridicată decât de o anume dispozițiune prevăzută de un text expres; că legiuitorul de câteori a voit să refuze în diferite materii dreptul de opoziție, a prevăzut aceasta în mod formal;

Considerând că dacă art. 66 bis ridică în materie de référé dreptul de opoziție contra ordonanțelor prezidențiale, această derogare dela dreptul comun nu poate fi întinsă pe cale de analogie și în ce privește sentințele date în apel contra unei ordonanțe prezidențiale, sub cuvânt de interpretare a intențiunii legiuitorului, dat fiind că excepțiunile dela regulă sunt de strict drept;

Că, deci, în lipsa unui text expres care să suprimă dreptul de opoziție în contra hotărârilor pronunțate asupra ordonanțelor prezidențiale atacate cu apel, este constant că aceste hotărâri au a fi supuse căilor de atac prevăzute de dreptul comun, deci și opoziției;

Ca, dar, instanța de fond hotărând altfel a violat prin aceasta textele de lege privitoare la materie, pronunțând o sentință casabilă, astfel că motivul de casare devenind întemeiat, recursul urmează a fi admis.

Pentru aceste motive, curtea, casează, etc.

NOTA. — Chestiunea judecată prin decizia de mai sus este controversată atât în dreptul nostru cât și în cel francez. Ea este însă curmată de jurisprudență în sensul de mai sus, atât în Franța cât și la noi. Vezi în acelaș sens o altă decizie tot a Curței noastre de Casație S. III, din 13 Aprilie 1921. *Jurisprudența Română* din 1921, No. 211, p. 238 și *Curierul Judiciar* din 1922, No. 5, p. 80 (rezumată); Trib. Prahova, *Dreptul* din 1920, No. 44. — *Contră*: Trib. Dolj (în majoritate), *Curierul Judiciar* din 1920, No. 6 și 7, pag. 58, cu nota d-lui D. Constantinescu.

Curtea din Paris s'a pronunțat, la 27 Septembrie 1860, pentru motivele admise de Curtea noastră de Casație, tot în favoarea existenței dreptul de opoziție în apel: „Considerând, zice această decizie, că facultatea de a face opoziție contra unei hotărâri dată în lipsă, este de drept comun; că art. 809 Pr. civ. decide că ordonanțele în refereu, date în lipsă, nu sunt supuse opoziției; că o asemenea dispoziție n'a fost formulată pentru cazul unei decizii dată în lipsă asupra apelului făcut în contra acestor ordonanțe; că hotărârea dată în apel nefiind opera unui singur judecător ci a unei instanțe întregi, nu este loc de a se depărta, în asemenea caz, dela regulile dreptului comun, etc.“ (Sirey, 61. 2.184; D. P. 61. 5-408). Vezi în acelaș sens, C. Amiens, Bourges, Orléans, etc. Sirey, 71. 2. 47; D. P. 72. 2. 212; Sirey, 74. 2. 109; D. P. 76. 2. 48; Sirey, 93. 2. 257; D. P. 93. 2. 262; Cas. fr. Sirey, 79. 1. 453; D. P. 80. 1. 128; Sirey, 91. 1. 160; D. P. 92. 1. 55, etc. Vezi în acelaș sens, Boitard, Colmet-Daage et Glasson, *Leçons de procédure civile*, II, 1070, p. 588, ed. a 15-a; Glasson, *Précis de procéd. civile*, I, 458, p. 487, ed. a 2-a; Carré-Chauveau, *Lois de la procédure civile*, VI, partea 1-a, *Quest*, 2772, p. 570, ed. a 4-a; Berriat St. Prix, *Cours de procéd. civile*, I, p. 424, nota 10, ed. a 6-a; Thomine-Desmazures, *Comment. sur le Code de procédure civile*, II, 947, p. 399, ed. din 1832; Farard de Langlade, *Référé*, No. 5; Debelleyne, *Ordonances sur requêtes et sur référés*, I, p. 439; Bioche, *Dictionn. de procédure*, vo. *Référé*, 315; Répét. Dalloz, *Supplément*, vo. *Référé*, 18; *Répert. général du journal du palais*, vo. *Référé*, 427; Billherd, *Tr. des référés*, p. 398; *Répert*, Sirey, vo. *Référé*, 863, 864; Tissier et Darras, *Code de procéd. civile annoté*, I, art. 153, No. 29. Tot în acelaș sens se pronunță și la noi, V. Tataru, *Prezidentul tribunalului în legislația romană*, p. 104, ed. a 2-a; Eug. Petit și M. Trandafirescu, *Art. 66 bis Pr. civ. (Ordon. prezidențiale în référé)*, p. 73 urm. (Iași 1922). — Vezi însă în sens contrar, autoritățile citate în *Répert*. Sirey, vo. *Référé*, 862 și în Tissier et Darras, *op. și loco cit.* 27; C. Bordeaux și Orleans, Sirey, 90. 2. 7; Sirey, 33. 2. 531; *Pand. fr.*, vo. *Référés*, 636, etc.

În baza principiilor de mai sus se decide, în genere, că art. 349 C. com. neridicând dreptul de opo-

ziție, în materie cambială, decât numai la instanțele de fond, nu se poate deduce, pe cale de analogie, desființarea acestui drept și înaintea instanței de recurs; căci, adaugă Curtea de casație, dreptul de opoziție fiind o regulă generală de drept comun, pe care legea a preseris-o într'un interes de înaltă justiție, nimeni nu poate fi lipsit de beneficiul acestei căi ordinare de reformare, fără ca un asemenea text să fi ridicat acest drept, ceea ce, în speță, nu există. Cas. III, Bul. 1911, p. 1737; *Curierul Judiciar* din 1912, No. 3, pag. 36 și *Dreptul* din acelaș an, No. 15, pag. 115, etc.

Tot astfel și pentru aceleași motive, s'a decis, în materia specială a legii proprietarilor, că dreptul de opoziție există la Curtea de casație, întrucât acest drept n'a fost ridicat părților decât la instanțele de fond. Cas. I, 10 Noembrie 1912, Bult. 1912, p. 1879; *Curierul Judiciar* din 1913, Nr. 9, pag. 106 și Nr. 18, pag. 208.—*Contră*: Cas. I, Bult. 1906, pag. 1132; *Curierul Judiciar* din 1906, Nr. 55 și *Dreptul* din acelaș an, Nr. 62. Vezi tom. IX al *Coment. noastre*, pag. 354, text și nota 2, precum și tom. XI, pag. 288, nota 2, etc.

S'a decis însă că art. 74 din legea Curței de casație dela 1910, înființând, în ceea ce privește exercițiul acțiunilor în daune, izvorite din actele administrative de autoritate, o procedură specială și urgentă, derogatoare dela dreptul comun, legea neadmițând părți judecată în lipsă dreptul de opoziție la instanțele de fond, aceeași rațiune de celeritate care trebuie să domnească în această materie, există și pentru Curtea de casație; de unde rezultă că opoziția în această materie este inadmisibilă înaintea acestei Inalte Curți. Cas. I, *Curierul Judiciar* din 1913, Nr. 22, pag. 262 și Nr. 33, pag. 388.

Această din urmă decizie nu se împacă însă cu cele anterioare, pentru că aceeași celeritate există în privința legii proprietarilor cât și a procedurii în refereu, și cu toate acestea, am văzut că, în aceste materii sumare și urgente, opoziția este admisibilă la Curtea de casație.

În fine, vom menționa că, în contra hotărârilor date de congresul judecătorilor de pace, ca instanță de apel, în lipsa inculpatului, procedura penală rusă neadmițând calea opoziției, nu rămâne părților deschisă o altă cale decât aceea a recursului în casație. Cas. II, 2 Aprilie 1920, *Curierul Judiciar* din 1920, Nr. 51, 52, pag. 418 (rezumate).

Chestiunea este însă de a se ști dacă părțile au dreptul de opoziție înaintea Curței de Casație? Afirmativa pare a fi neîndoelnică, dacă ne ținem de jurisprudența Curței de casație în materia legii proprietarilor și a procedurii în refereu.

Nu vom termina această scurtă observație, fără a menționa aci un caz, în care opoziția nu este admisă la prima instanță, ci numai la Curte și la Curtea de casație. Acest caz este special divorțului. Până la 1900, Curtea de casație, urmată, în această

privință, de unele tribunale și Curți, admitea opoziția și în privința hotărârilor pronunțate în lipsă de tribunal, în baza principiilor generale. Dela decizia memorabilă din 3 Octombrie 1900, la care am luat și noi parte ca consilier, și cu a cărei redactare am fost însărcinat de Inalta curte (vezi Bult. 1900, pag. 1217; *Dreptul* din 1900, Nr. 67 și *Curierul Judiciar* din acelaș an, Nr. 72, cu observ. noastră în ambele reviste), jurisprudența decide în mod constant că opoziția nu este admisă în contra sentințelor prin care tribunalele pronunță sau resping divorțul în lipsa părților, ci numai dreptul de apel, soluția pe care unele instanțe judecătorești o admiteau și înainte (vezi autoritățile citate în tom. II, al Coment. noastre, pag. 109, nota 1), și pe care am susținut-o încă dela 1884, data apariției primului volum al Coment. noastre de drept civil.

Motivele pe care se întemeiază această soluție, singură juridică în dreptul nostru, și care era admisă și în Franța înaintea legii din 1866 sunt următoarele :

1. Legea noastră, ca și cea veche franceză, pe care a reprodus-o codul nostru civil, nu vorbește de opoziție, și nici nu ne arată cum s'ar socoti termenul de apel, în caz când nu s'ar face opoziție, ceea ce desigur ar fi spus, dacă ar fi înțeles a admite această cale ordinară de reformare a hotărârilor date în lipsă;

2. Vechiul cod francez, reprodus de codul nostru actual, neadmițând opoziția, n'a făcut decât să se conformeze ordonanței fr. din 1667, care nu admitea opoziția la prima instanță, în materie de divorț.

Să nu se zică, așa cum pe nedrept zicea Curtea de Casație, înainte de decizia sa dela 3 Octombrie 1900, că opoziția fiind de drept natural, orice parte condamnată în lipsă ar fi în drept a uza de această cale ordinară de reformare, pentru că procedura divorțului fiind excepțională și făcând parte din codul civil, nu putem recurge, în această privință, la dreptul comun.

Aceste motive sunt foarte bine expuse într'o sentință, pronunțată la 14 Februarie 1884 de tribun. Tutova (*Dreptul* din 1884, Nr. 23, pag. 181. Vezi în acelaș sens Trib. Iași, Ilfov, etc., *Dreptul* din 1884, Nr. 31, pag. 247; *Curierul Judiciar* din 1895, Nr. 6, etc.

Tribun. Tutova, priatr'o sentință posterioară (27 Oct. 1898), a mers și mai departe, punând de astădată în principiu că nici sentința prin care se respinge cererea de alimente din partea femeii, n'ar fi supusă opoziției (*Dreptul* din 1899, Nr. 55, pag. 451-2) însă am criticat această sentință în *Dreptul loco cit.* În adevăr, acțiunea privitoare la alimente este accesorie acelei de divorț numai în acest sens că este de competența aceluiaș tribunal, și nimic mai mult. În zolo acțiunea alimentară este un proces principal, independent de acțiunea de di-

vorț, care, prin urmare, este supus tuturor regulelor dreptului comun. Acest punct n'a suferit niciodată vreo îndoială, și tribun. Tutova este singurul până acum care a văzut o controversă acolo unde nu poate să fie umbră de discuțiune. Această nise par astăzi și ni s'a părut în totdeauna adevăratele principii.

Iași

D. ALEXANDRESCO

INALTA CURTE DE CAS. ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența dela 8 Iulie 1924

Președenția d-lui OSCAR N. NICOLESCU, președinte

Recurent: I. Constantinof

Decizia penală No. 1922

Hotărâri judecătorești. — Nemenționarea în frontispiciul hotărârei a numelui și gradului judecătorilor cari au pronunțat-o. — Nulitate.

Nu este suficient ca o hotărâre judecătorească să fie numai semnată de judecătorii cari au luat parte la darea ei, ci trebuie ca în frontispiciul sau procesul-verbal al hotărârii să se arate numele și gradul acelor judecători.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Ștefan Dragne în susținerea recursului și pe d-l Procuror V. Bălășescu în concluziuni.

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

«Violarea art. 20 din legea organizării judecătorești din 1909 cu modificările din 1911, 1912 și 1913.

«În adevăr, orice sentință judecătorească, pentru ca să fie valabilă, trebuie să cuprindă pe lângă alte mențiuni și arătarea numărului, a gradului și numelui judecătorilor și procurorului cari au compus instanța de judecată, cari au pronunțat hotărârea dată, pentru că numai astfel se poate constata dacă instanța a fost constituită conform art. 20 din legea de organizare judecătorească, și dacă judecătorii cari au semnat hotărârea, sunt acei cari au luat parte la judecată.

«Ori în cazul de față ce se întâmplă ?

«Din corpur sentinței nu se vede cine au fost judecătorii cari au judecat, cari erau numele lor și gradul lor, deasemenea nu se arată numele procurorului, care a luat parte, în compunerea instanței, întrucât în antetul sentinței, nu se face nici o mențiune de nici un fel. Deci prin această omisiune ce se face, de a se trece numele judecătorilor etc. se violează art. 20 din legea organizării judecătorești din 1909, cu modificările din 1911, 1912 și 1913, sub imperiul căreia s'a petrecut condamnarea mea, ca contravenient».

Văzând dispozițiunile art. 20 din legea organizării judecătorești, după care Tribunalele nu pot judeca nici o dată cu trei judecători, ci numai cu doi judecători sau cu un judecător și supleant, când ceilalți membri ai Tribunalului sunt împiedicați legalmente, cum și dispozițiunile art. 32 din legea Curții de Casație, după care este casabilă hotărârea dată de un număr de judecători mai mic decât cel legal sau cari nu îndeplinesc condițiunile cerute de lege ;

Că, rezultă din aceste dispozițiuni ale legii că, pentru ca această Curte să poată exercita controlul său dacă hotărârea a fost pronunțată de judecătorii cari întrunesc condițiunile legale și sunt în numărul prescris de lege spre a pronunța o hotărâre valabilă, este necesar ca în procesul verbal de ședință sau, cel puțin în frontispiciul hotărârei, să se menționeze numărul, numele și gradele judecătorilor cari au intrat în compunerea instanței de judecată ;

Că, nu este suficient ca hotărârea să fi fost semnată de judecători, căci nu se poate ști dacă cei ce au semnat-o, au luat parte în realitate și la judecata pricinii, și dacă nu au semnat-o din eroare;

Considerând că, în speță, hotărârea adusă în recurs nu face mențiune nici în corpul nici în frontispiciul ei de numele și numărul judecătorilor cari au pronunțat-o și, așa fiind, ea urmează să fie casată.

Pentru aceste motive, Curtea, admite recursul, etc.

NOTĂ.— Chestiunea soluționată de Inalta Curte, prin decizia de mai sus este: *dacă arătarea numelui judecătorilor în hotărârea pe care au pronunțat-o este prescrisă sub pedeapsă de nulitate?*

Deși legea nu prescrie în mod formal această nulitate, însă Inalta Curte o deduce în mod virtual, din considerațiunile că art. 20 din legea organizării judecătorești arată în mod formal cum trebuie să fie compus completul de judecată, iar art. 32 din legea Curței de Casație spune că constituie un motiv de casare: o hotărâre care n'a fost pronunțată din numărul legal de judecători.

Din aceste considerațiuni Inalta Curte trage încheierea că, nearătarea numelui judecătorilor cari au luat parte la judecată, fie în procesul-verbal al ședinței, fie în frontispiciul hotărârii — chiar când hotărârea a fost semnată de judecătorii cari au pronunțat-o, cum este în speță, lipsește pe Inalta instanță de controlul ce trebuie să-l exercite asupra legalității hotărârilor și deci o atare hotărâre este susceptibilă de casare, fiind nulă.

Însă temeiurile înaltei instanțe sunt bazate mai mult pe considerațiuni trase din texte, cari se referă la regulata compunere a instanței de judecată, care într'adevăr atrag nulitatea hotărârii când ea este neregulată compusă, însă ele, credem că, în lipsa unei dispozițiuni formale, nu se pot aplica la speța dedusă înaintea judecății Inaltei Curți.

Intr'adevăr, cercetând înțelesul legii cu privire la darea hotărârilor judecătorești, legiuitorul a vroit, pedeoparte — în afară de compunerea regulată a instanței de judecată — ca hotărârea să fie individualizată, adică semnată de judecătorii cari au pronunțat-o, iar pe de altă parte, ca hotărârea să fie motivată.

Partea recurentă însă de ce-s'a plâns? Că hotărârea deși motivată, deși individualizată, arătându-se numele judecătorilor cari au pronunțat-o prin iscălitura numelui lor în josul hotărârii, însă ei (judecătorii) nu au fost trecuți nici în procesul-verbal al ședinței, nici în frontispiciul hotărârii, cum este uzul.

Or, această simplă omisiune poate atrage nulitatea hotărârii?

Cum am spus, credem că nu, fiindcă hotărârea a fost îndestul de individualizată.

Ca o atare hotărâre, însă, să fie susceptibilă de casare, ar fi trebuit ca partea recurentă să arate că judecătorii cari au semnat-o nu au luat parte la judecată, și că din eroare au semnat o alți

judecători, sau, în fine, că ei nu erau legalmente compatibili de a lua parte la judecată, de pildă, unul die ei era în concediu sau era delegat cu altă însărcinare care-l făcea incompatibil de a fi putut lua parte la judecată. Or, toate aceste motive se refer la neregulata compunere a instanței.

Din moment ce judecătorii au semnat hotărârea, este o prezumpție *juris tantum*, că aceiași judecători au format și completul de judecată, și incumba părții recurente să dovedească contrariul.

Cât timp această dovadă nu s'a făcut de partea recurentă, hotărârea rămâne valabilă și o atare omisiune n'ar putea atrage decât o pedeapsă disciplinară grefierului, care a luat parte la ședință.

Dar, în sensul părerei noastre, mai putem trage un argument puternic și din art. 229 pr. pen., că, atunci când legiuitorul a voit ca numele judecătorilor să fie arătați în hotărâre sub pedeapsă de nulitate, a spus o formal, expres.

În adevăr, art. 229 pr. pen. prevede că „deciziunea Camerei de acuzare va fi subscrisă de toți judecătorii cari au dat-o, și se va face într'însa mențiune, sub pedeapsă de nulitate, atât de rechizițiunile ministerului public, cât și de numele fiecărui judecător“.

Iată de ce credem că soluțiunea Inaltei Curți este prea riguroasă, și n'ar fi trebuit, în lipsa unui text formal, expres, să se creeze o nulitate, cari mai ales în penal, nu trebuiesc admise în mod virtual, ca în civil.

E. C. DECUSARA

CURTEA DE APPEL GALAȚI, SECȚIA I

Audiența dela 26 Iunie 1924

Președinția d-lui N. JAC CONSTANTINESCU, consilier

Maria I. Zaharia și Jacques Zaharia

Decizia civilă No. 150

Adopțiune. — Minor. — Schimbare de nume. — Dacă este nevoie de avizul consiliului de familie? — Art. 311, 390 și 423 c. civ. și art. 16 legea numelui din 1895.

Consiliul de familie nu este acela care are căderea să se pronunțe asupra oportunității schimbării numelui patronimic al minorului, ci tutorul, singurul care poate aprecia dacă această schimbare este în avantajul sau desavantajul minorului.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Maria I. Zaharia și Jacques Zaharia, în calitate de cotutori ai minorei Frederica Rafaela Weiner contra Jurnalului Tribunalului Putna S. II No. 2308 din 2 Aprilie 1924, prin care se omologă avizul dat de consiliul de familie prin Procesul-Verbal cu data de 29 Martie 1924, pentru respingerea cererii numiților făcută prin petiția înregistrată la No. 5657 din 22 Martie 1924, de a fi autorizați să ceară schimbarea numelui patronimic de Weiner al pupilei lor în acel de Zaharia.

Având în vedere că astăzi în instanță apelanții ridică excepțiunea că consiliul de familie nu avea în căderea sa să se pronunțe asupra cererii de mai sus, ce în mod greșit i se adresase;

Având în vedere și concluziile reprezentantului Ministerului Public;

Sunt restrânse la cazurile anume prevăzute de lege; astfel Art. 398 c. civ. prevede că consiliul de familie regulează după starea averii suma cât s'ar socoti de cuviință pentru cheltuelile minorului de peste an;

Considerând dar că, dreptul acordat de acest text, consiliul de familie este mai mult de a cerceta partea bănească din venitul ce trebuie să se sacrifice pentru îngrijirea minorului și ar fi a se trece peste îndatoririle puse tutorului dacă am zice că, din acel drept ar rezulta necesarmente acel de a aprecia odată cu cătimea și scopul și obiectul cheltuelilor;

Considerând că în ceea ce privește persoana minorului, rolul consiliului de familie se reduce în a emancipa pe minor în cazul art. 423 c. civ. și a revoca această emancipare, pe când nu poate cere pedepsirea și încarcerarea minorului decât după plângerea tutorului;

Considerând însă că, nu tot astfel se poate zice de tutore, căci art. 390 c. civ. prevede că tutorele va purta grije de persoana minorului și îl va reprezenta în toate actele civile, administrând și bunurile sale ca un bun părinte de familie și prin aceasta îl supune la o responsabilitate personală și la garanții particulare și faptul că legea prevede excluderea lui atunci când a fost condamnat la o pedeapsă aflictivă și infamantă și destituirea lui atunci când e notorie, arătându-ne sollicitudinea cea mare pe care legiuitorul o are față de acel merit să îngrijească de persoana copilului; sollicitudine nu așa de necesară atunci când atribuțiile lui s'ar mărgini numai la o simplă administrație.

Că din toate acestea rezultă că în mâinile tutorului este încredințată soarta minorului; astfel tutorul consimte la căsătoria minorului și tot tutorul, dacă el este unul din părinții rămas în viață (tatăl sau mama) dă consimțământul la adopțiunea lui (Art. 311 c. civ.);

Considerând deci, că tutorul fiind acela care determină educația minorului și dă directive în viață, ca unul ce crește pe minor și trăiește cu dânsul și prin urmare în măsură de a cunoaște atât caracterul cât și aptitudinile sale, consiliului de familie nu-i mai era dat să se pronunțe asupra chestiei, care era tocmai de atributul tutorului — preschimbarea numelui patronimic al minorului;

Că, constatând cele de mai sus, Curtea găsește că consiliul de familie nu avea căderea să se pronunțe în speță, și din acest punct de vedere apelul făcut de cotutori este întemeiat și ca atare urmează a fi admis.

Curtea admite apelul, etc.

(ss) *N. J. Constantinescu, M. Mantu, V. G. Ioan. Greșier, T. Dobra.*

NOTA. — Înaintea curții s'a ridicat de către apelanți excepțiunea că, consiliul de familie nu era competent a-și da avizul asupra cererii unei schimbări de nume a unui minor, cerere pe care greșit i-o adresase și că rău Trib. Putna s'a sesizat de acest aviz.

În materie de adopțiune, art. 311 c. civ., spune categoric:

„Când părintele și mama adoptatului sau numai unul din ei este în viață și dacă adoptatul nu a implinit 21 de ani, el este dator a aduce consimțământul dat la adopțiune de către părinții săi, sau dela acel din ei care trăiește“.

Art. 311 c. civ. așa dar, precizează clar în a

cărui competență cade acest consimțământ, putându-se face fără nici o intervenție din partea consiliului de familie, atunci de ce consiliul de familie ar avea rolul de a se pronunța sau a se împotrivi în chestiunea schimbării patronimice de nume al minorei, de îndată ce soțul rămas în viață (respectiv mama), care este investită cu un rol mult mai mare și cu puteri mult mai întinse în a judeca asupra avantajelor ce ar decurge pentru minor, de exemplu, prin adopțiune, ar fi incapabilă a accepta o schimbare de nume?

Prin urmare, cine poate mai mult, poate și mai puțin.

Dar ceva mai mult: Art. 311 c. civ. al. II prevede clar în cazul când adoptatul nu ar avea nici un părinte în viață că: „În lipsă de ascendenți se va cere consimțământul primarului domiciliului adoptatorului“.

Această dispoziție a legii pune perfect chestiunea la punct, întrucât în majoritatea cazurilor un minor fără părinți are întotdeauna un consiliu de familie, și când pentru actul de adopțiune consiliul de familie este cu totul ignorat de legiuitor, necesitându-se consimțământul primarului adoptatorului și nici măcar al adoptatului, cu atât mai mult pentru schimbarea numelui patronimic al minorului, consiliul de familie nu are cădere de a se pronunța.

Nimic nu împiedică bunăoară pe femeia devenită văduvă să fie adoptată; în acest caz, între alte efecte ale adopțiunii va fi și acela de a adauga sau lua numele adoptatorului; în caz când aceasta ar avea copii minori născuți din căsătorie dinaintea adopțiunii, copiii adoptatei, pot lua și ei numele adoptatorului (*Alexandresco*, vol. II, pag. 400). Așa dar, nici din acest punct de vedere consiliul nu are căderea de a se împotrivi, și deci nici Trib. de a se seziza.

Dar chiar legea numelui din 1895, zice la art. 16: „Autorizația de a schimba numele său patronimic, sau de a-i adauga un altul obținută de părintele de familie, nu profită decât soției și copiilor săi minori“.

Or, o femeie devenind văduvă, devine capabilă din punct de vedere al legii; nimic nu o împiedică a cere schimbarea numelui și deci, schimbarea obținută, va profita conform art. 16 din legea numelui și copiilor săi minori, fără ca consiliul de familie să poată a se împotrivi contra acestei schimbări.

Prin urmare, soluțiunea adusă de Curte că, consiliul de familie nu are căderea de a se pronunța, într'o chestiune de schimbare de nume, este perfect de motivată și juridică.

J. ZAHARIA
Avocat.

Studii de Drept Penal. I. Corecționalizarea posesiunii. II. Spicuirii din legislația Engleză, de dr. George Vrăbiescu, avocat. — Prețul 25 lei.

CURTEA DE APEL CONSTANȚA

Audiența dela 14 Iulie 1924

Președenția d-lui G. L. DIMITRIU, Consilier

Primăria Capitalei cu Societatea Tram. Com. și alții

Decizia civilă No. 445

Expropriere pentru cauză de utilitate publică. Poprire. Administrațiune publică. Hotărâre de expropriere rămasă definitivă. Renunțarea din partea autorității la expropriere. Caracterele acestei renunțări. Legea din 27 Iunie 1923, modif. a art. 37 și 67 din legea exproprierei. Lege cu efect retroactiv. Dacă retroactivitatea este de ordin constituțional? Renunțarea încă în termen. Prematuritatea cererii de validare a poprirei. Art. 17 din Constituția de la 1923, Art. 5, 37 al. 5 și 6, art. 67 din legea de expropriere pentru cauză de utilitate publică, modificată prin legea din 27 Iunie 1923.

1. *Retroactivitatea nu este un principiu de ordin constituțional.*

2. *Legea din 27 Iunie 1923, modificatoare a art. 37 și 67 din legea de expropriere pentru utilitate publică, dă drept Administrațiunii publice expropriate, cu efect retroactiv, ca să renunțe la bunul expropriat, în termenul prevăzut de art. 37 al. 5 și 6, chiar când hotărârea de expropriere a rămas definitivă, însă înainte de a fi plătit prețul. Caracterul acestor hotărâri nu este nici atributiv, nici declarativ de drepturi, și nu are caracterul de lucru judecat, decât în privința prețului fixat de Comisia de arbitri.*

Deci, autoritatea administrativă poate să renunțe la bunul expropriat, în termenul legal, iar când termenul legal nu a expirat, cum este în speță, cererea de validare a poprirei pentru prețul expropriat este prematur făcută.

Apelantele prin avocații Petrovici & Cruțescu, intimata Soc. Tramvaelor prin adv. Ștefănescu, iar intimatii prin adv. Răcoviceanu.

Curtea,

Asupra apelurilor de față introduse deoparte de Primăria Capitalei de altă parte de Societatea Comunală a Tramvaelor București în contra sentinței No. 113-923 a Tribunalului Ilfov s. Not. prin care s'a validat cererea de validare poprirei în mâinile suszisei Societăți pentru sumele ce datorează Primăria Capitalei și condițional pe sumele ce va datora în viitor până la concurența sumei de 2.034.936 lei, valoarea terenului ce li s'a expropriat pentru cauză de utilitate publică prin sentința No. 95-922 a Trib. Ilfov s. III.

Având în vedere actele cauzei, desbaterile urmate și ascultând pe părți în susținerile și obiecțiunile lor, cum și concluziunile scrise atașate la dosar;

Având în vedere că Primăria Capitalei prin reprezentantul ei a cerut modificarea sentinței apelate și invalidarea poprirei pe motivul că Primăria renunțând la exproprierea terenului aparținând intimatiilor, pe temeiul legii din 27 Iunie 1923 publicate în Monitorul Oficial No. 67, care a modificat art. 37 și 67 din legea de expropriere, renunțare care a avut de efect anularea sentinței de expropriere cum și a deciziei care a fixat în mod definitiv prețul, intimatii numai au nici un titlu legal pe baza căruia să înființeze sus zisa poprire, mijloc de apărare invocat și de Societatea Comunală a Tramvaelor București;

Având în vedere că pe rând intimatii obiectează că legea invocată nu li se poate opune pe temeiul principiului neretroactivității legilor înscris în art. 1 din codul civ., după care legea dispune pentru viitor, neputând avea putere retroactivă;

Având în vedere că acest principiu nefiind înscris în constituțiune nu este prin urmare de ordin constituțional, așa încât legiuitorul ordinar poate da efect retroactiv unei legi făcute în interes de ordin general cum este legea de expropriere care, necontestat, este o lege de ordine publică, iar retroactivitatea legii poate să rezulte din însesi dispozițiunile ei fără a fi nevoie de specificațiune expresă că i se dă acest caracter;

Având în vedere că se mai susține de intimatii că dânsii având drept de creanță în contra Primăriei Capitalei, constatată prin o hotărâre judecătorească cu putere de lucru judecat, dacă s'a aplicat dispozițiunile legii din 27 Iunie 1923, recunoscând acestei Administrațiunii publice facultatea de a renunța la expropriere, ar însemna să i se desființeze și să-i nesocotească un drept câștigat;

Că, afară de aceasta vechea constituție din 1866 prin art. 19 ca și cea din 1923 prin art. 17 prevăzând că creanțele asupra Statului sunt garantate, legea invocată calcă prin urmare în picioare și un principiu de ordin constituțional;

Că dar, ea nu-și poate avea aplicațiunea în speță urmând a fi înlăturată ca neconstituțională;

Având în vedere că chiar dacă am presupune că intimatii au un drept câștigat de creanțe în contra Primăriei, cum dânsii pretind încă prin efectul retroactiv dat legii din 27 Iunie 1923, asemenea drept când e vorba de ocrotirea intereselor generale, se poate desființa printr'o lege de ordine publică cum este aceea de expropriere pentru cauză de utilitate publică;

Că acest caracter de retroactivitate nu trebuie nesocotit mai ales că trebuia să se țină seamă că în speță în discuțiune este o lege făcută ca o urmare a războiului când administrațiunile publice expropriante, față de îndatoririle multiple și urgente ce au de îndeplinit cu resursele existente, nu mai sunt în stare să facă față tuturor cheltuielilor ocazionate de exproprierea efectuate și de care nu au absolută necesitate;

Că de altfel față de situațiunea de război mai în toată legislațiunea făcută în timpul și în urma acestui eveniment de forță majoră, ori de câte ori interesele superioare sau de necesitate socială au reclamat, s'a dat acest efect retroactiv legilor desființând chiar drepturi câștigate recunoscute prin hotărâri judecătorești definitive cum este dispozițiunea din art. 2 al decretului Lege No. 1420-920, privitoare la reglementarea raporturilor dintre chiriași și proprietari care anulează hotărârile judecătorești definitive de evacuare ce n'au fost încă executate;

Că, toate instituțiunile judecătorești în genere ținând seamă de situațiunea de fapt creată de războiu n'au ezitat să aplice asemenea dispozițiuni chiar când ele erau prevăzute în vreun decret-lege;

Având în vedere că afară de aceasta exproprierea fiind o deposedare forțată a bunului făcută în contra voinței proprietarului dar cerută de Administrațiunea publică într'un interes de utilitate publică cu o justă și prealabilă îndemnizațiune ce se fixează de Comisiunea de Arbitri, este mai mult o măsură de ordin administrativ luată prin intermediiul justiției iar hotărârile care declară expropriat bunul, cum și cele ce fixează prețul, nerezolvind un drept litigios și prin urmare nefiind nici atributive și nici declarative de drepturi ele nu pot constitui o creanță asupra Administrațiunii publice expropriante atât timp cât aceasta nu înțelege a mai lua bunul în stăpânire și deci nu poate avea caracter de lucru judecat de cât întru atât că administrațiunea expropriantă nu poate acorda un preț mai mic de cât cel fixat de justiție;

Că dar, exproprierea unui bun fiind făcută numai în folosul Statului, Județului sau Comunei pentru o cauză de utilitate publică atât timp cât aceste administrațiuni nu mai au nevoie de bunul expropriat pot renunța, în temeiul unei dispozițiuni legale, la efectele hotărârii prin care bunul a fost expropriat atât timp cât prețul n'a fost numărat;

Ca o dovadă evidentă că în această materie nu există lucru judecat este și dispozițiunea din art. 67 al legii de expropriere care prevede ca atunci când administrația expropriantă nu efectuează lucrările de utilitate publică foștii proprietari sau urmașii lor au dreptul să reclame înapoierea bunului cu simpla obligațiune de a restitui prețul dacă nu au trecut doi ani dela efectuarea plății lui.

Că așa fiind nu poate fi vorba, în caz de renunțarea la beneficiul hotărârei de expropriere, la desființarea vreunui drept câștigat al expropriatului, întrucât dânsul reintră în proprietatea bunului de care a fost expropriat;

Considerând că întrucât hotărârea care fixează prețul bunului expropriat nu constituie lucrul judecat, în speță nu poate fi vorba că prin legea dela 27 Iulie 1923 s'ar desființa intimațiilor un drept câștigat de creanță în contra Primăriei;

Având în vedere că fiind stabilit că legea din 27 Iunie 1923, deși cu efect retroactiv, nu atinge sau desființează drepturi câștigate, este aplicabilă în speță;

Având în vedere și susținerea intimațiilor că creanța lor contra Primăriei Capitalei e garantată chiar prin Constituțiune, pe temeiul principiului înscris în art. 17 că creanțele asupra Statului sunt garantate, iar legea din 27 Iunie 1923 călcând acest principiu este neconstituțională așa încât nu poate fi aplicată și deci trebuie înlăturată;

Având în veder că, după cum s'a argumentat mai sus, în speță nu poate fi vorba de vre-o creanță pe care intimații ar avea-o în contra Primăriei, creanță pe s'ar desființa prin faptul că această administrație publică ar renunța la exproprierea bunului și astfel să se poată susține că dreptul lor ar fi garantat în temeiul suszisiului principiu constituțional;

Că, în cazul acesta, Curtea ca instanță de fond nu este îndreptățită a judeca neconstituționalitatea legii din 27 Iunie 1923, și astfel a înlătura aplicațiunea ei, această chestiune fiind după dispozițiunile art. din nouă constituțiune, de competența secțiunilor unite ale Inaltei Curți de Casațiune și Justiție;

Având în vedere că potrivit dispozițiunilor art. 37 al. 6 din legea de expropriere pentru cauză de utilitate publică, astfel cum au fost modificate prin legea din 27 Iunie 1923, plata prețului pentru exproprierile rămase definitive se va face cel mai târziu în termen de doi ani dela promulgarea acestei legi (27 Iunie 1923) pentru cele desăvârșite și de 2 ani dela notificarea titlului pentru cele în curs sau viitoare;

Că de asemenea, după dispozițiunile art. 37 alin. 5 autoritățile expropriante au facultatea să renunțe la lucrările de expropriere chiar dacă a intervenit o hotărâre definitivă privind prețul, în cazul când plata nu s'a efectuat;

Că renunțarea aceasta se va face conform art. 5, din legea de expropriere, în termenul de doi ani, așa cum prevede alin. 6 de sub art. 37, adică înăuntrul termenului acordat pentru plata prețului când este vorba de o expropriere rămasă definitivă;

Considerând că în speță, deși exproprierea terenului moștenitorilor Marin Badea, cerută de Primăria Capitalei în scopul de a mări cimitirul Sf. Vineri din București, a rămas definitivă, însă Primăria n'a intrat în stăpânirea bunului expropriat întrucât n'a numărat prețul fixat de Curtea de Apel din București;

Având în vedere că comisiunea interimară a orașului București prin deciziunea No. 426 din 3 Octombrie 1923, a aprobat renunțarea la exproprierea terenului aparținând intimațiilor ca moștenitori ai lui Marin Badea iar notificarea No. 88536-3602 E 923 a acestei renunțări a fost comunicată colectiv prin Primăria Comunei Grivița, în ziua de 15 Octombrie 1923, Milanei Marin Badea, unul dintre moștenitorii lui Badea Marin care a semnat propriu notificarea și care s'a așezat și la ușa Ospiciului Comunal al Capitalei, după cum reese din procesul verbal cu data de 13 Octombrie 1923 dresat de Președintele Co-

mișiei Interimare, cum și în Monitorul Comunal din 14 Octombrie 1923;

Având în vedere că intimații în prim rând au obiectat că renunțarea Comisiunei Interimare la exproprierea terenului intimațiilor nu ar fi valabilă nefiind făcută cu paza formelor legale, de oarece deciziunea Comisiunei Interimare n'a fost aprobată printr'un decret regal în urma unui aviz al Consiliului de Miniștri, conform art. 86 din legea comunallă, formalitate ce se cere atunci când valoarea înstrăinărilor, achimburilor, partajului sau transacțiunei trece de a Jouăzecea parte din venitul anual al comunei;

Că, în al doilea rând, legea de mai sus nu admite ca comunele să renunțe la un drept imobiliar și în fine că fiind vorba de o renunțare la un bun de domeniul public Comuna n'ar putea renunța decât în temeiul unei legi;

Considerând că intimații care pretind nevalabilitatea deciziunei Comisiunei interimare trebuie să dovedească că în speță era nevoie de aprobarea acestei deciziuni printr'un Decret Regal și anume că valoarea era mai mare de 1/20 din venitul anual al Comunei București;

Că, prin urmare, această primă obiecțiune nefiind întemeiată are a se înlătura;

Considerând că în ce privește obiecțiunile că prin legea organică nici nu au dreptul de a renunța la un drept imobiliar și că fiind vorba de renunțare la un bun de domeniul public era nevoie de o lege, și aceste obiecțiuni sunt lipsite de seriozitate;

Considerând în adovăr că în speță nu este vorba de o renunțare la un bun imobiliar când asemenea bunuri esind din patrimoniul Comunei îl diminuează cu valoarea lui și de renunțarea la efectele unei hotărâri de exproprierea unui bun de care Primăria Capitalei nu mai are necesitate și al cărui preț nici n'a fost plătit, prin urmare este un act mai mult de administrație decât de dispozițiune;

Că de altfel această renunțare este autorizată de legea din 27 Iunie 1923 în temeiul căreia Primăria a și făcut această renunțare;

Având în vedere că intimații au mai invocat nevalabilitatea notificării făcută lor în mod colectiv susținând că trebuia dată individual lor ca moștenitori a lui Marin Badea și pe cari Primăria îi cunoștea deoarece se judeca cu ei în cererea de poprire;

Considerând că notificarea renunțării trebuind făcută conform art. 5 din legea de expropriere care prevede că notificările se fac prin adresă colectivă părților interesate sau reprezentanților lor, cerințele legii au fost îndeplinite, întrucât zisa formalitate s'a făcut prin adresă colectivă pe numele moștenitorilor Maria Badea primită de Milan Marin Badea moștenitoura defunctului Marin Badea;

Având în vedere că intimații au mai obiectat că comunicarea suszisei notificări este nulă de oarece a fost primită de Milan Marin Badea și nici nu este dovedit că această persoană era reprezentanta moștenitorilor suszisiului defunct;

Considerând că, din examinarea numelui intimațiilor în apel se vede că între dânsii nu figurează și Milana Maria Badea și nici nu se stabilește că dânsa avea mandat de a reprezenta pe intimați;

Că, prin urmare, rezultă că comunicarea notificării renunțării Primăriei la exproprierea terenului din str. Traian No. 2, este nevalabilă așa că obiecțiunea intimațiilor sub acest punct de vedere întemeiată;

Că de altfel Primăria Capitalei a făcut o nouă comunicare individuală intimațiilor în ziua de 14 Iulie a. c. prin postul de jandarmi Grivița ale căror procese verbale fiind depuse odată cu concluziunile scrise nici nu pot fi luate în considerațiune de Curte de oarece nefiind prezentate cu ocazia debaterilor nu au putut fi discutate de intimați;

Considerând însă că Primăria Capitalei având dreptul de a plăti prețul bunului expropriat până la 27 Iunie 1925, termen de grație acordat prin al'n. 6 de sub art. 37 al legii de expropriere, modificat prin legea dela 27 Iunie 1923, prin urmare și facultatea de a renunța în mod valabil în tot acest interval de timp, creanță ce intimată pretind și pentru care au făcut poprirea nu este exigibilă ;

Că dar cererea de validare a poprirei este prematură pretinsa creanță a intimaților nefiind ajunsă la termen ;

Considerând că astfel fiind atât apelul Primăriei Capitalei cât și al Societății Comunale de Tramvaie București, au a se admite și înfirmându-se sentința apelată, urmează a se respinge cererea de validare a poprirei ;

Pentru aceste motive redactate de d-l Consilier C. J. Nacian Curtea admite apelul.

(ss) G. L. Dumitriu, C. Nacian, Al. Teodorescu, Gr. Teodorescu, N. N. Papadat.

Grefier, (ss) N. Buinc

TRIBUNALUL GORJ SECȚIA II-a

Audiența dela 10 Septembrie 1924

Președinția d-lui MIHAIL FOIȘOREANU, Președinte

Anișoar : Bărbulescu și alții cu Andrei Jitea

Jurnalul No. 6800

Strămutare de proces pentru cauză de suspiciune legitimă. Dacă este admisibilă în materie civilă? Timpul util în care se poate face. Art. 266—273, 274—287 și 267 pr. civ., art. 31 legea Curții de Casație, art. 539—549 pr. pen.

Strămutarea de proces pentru cauză de suspiciune legitimă, deși este prevăzută în materie penală, se aplică însă și în materie civilă pentru identitate de motive. O cerere de strămutare făcută însă după începerea cercetării pricinii este tardivă.

Reclamanta cu av. Gh. Stolojan, George Cămărășescu și Șerban Frumușeanu, pârâțul prin adv. I. Căprescu, Vasile Arjoceanu și Ion Mihail Gele.

Tribunalul,

Asupra incidentului ridicat de pârâțul Andrei P. Jitea, de a se suspenda cursul judecării acestui proces, până la pronunțarea Inaltei Curți de Casație, întrucât conform certificatului prezentat de la acea instanță și depus la dosar, se constată că, pentru motive de suspiciune legitimă s'a făcut cerere de strămutare a pricinii pentru un alt Tribunal ;

Având în vedere susținerile părților prezinte făcute azi în instanță și actele dela dosarul cauzei din toate acestea se constată în fapt următoarele:

Cu petițiunea înreg. la Nr. 2820 din 23 Februarie 1923 și adresată acestei secțiuni d-lor: Anișoara Bărbulescu, Olimpia Eug. Popescu și Ion Scutașu reclamă în judecată pe Andrei Jitea din Târgu-Jiu ca prin sentința ce se va pronunța și pe temeiul dispozițiilor art. 615 proced. civilă, să se înființeze un sechestrul judiciar asupra averii aflate în litigiul dintre părți. După mai multe amânări legale ce au avut loc, procesul a luat înfățișare spre judecată în ziua de 26 August a. e. când ridicându-se mai multe incidente de către partea pârâtă, Tribunalul respingându-le, a amânat pronunțarea asupra cererii de jurământ, cerută tot de pârât, pentru ziua de 1 Septembrie 1924.

La 1 Septembrie 1924, după ce Tribunalul a respins și cererea de jurământ, pârâțul Andrei P. Jitea a depus înaintea Tribunalului un certificat emanat dela Inalta Curte de Casație și Justiție din care se constată că în ziua de 30 August, adică în timpul când procesul era spre soluționare asupra cererii de jurământ, s'a făcut cerere de strămutarea procesului pentru suspiciune legitimă ;

Față cu aceste împrejurări, Tribunalul s'a găsit în divergență de păreri ;

D. Mihail Foișoreanu, președintele secțiunii de vacanță a fost de părere a se respinge cererea de suspendare ca tardivă, iar d. judecător de ședință Ioan Tănăsescu ca fiind în timp ;

Complectându-se tribunalul, cu d. judecător de ședință Nicolae Bușilă în ziua de 10 Septembrie 1924, Tribunalul, în majoritate a soluționat astfel această chestiune :

Având în vedere cererea făcută de pârâțul Andrei Jitea de a se suspenda cursul judecării acestui proces, întrucât înaintea Curții de Casație și Justiție se găsește introdusă o cerere de strămutare a procesului de față pentru suspiciune legitimă.

Având în vedere actele cauzei și susținerile părților prezinte ;

Având în vedere că recuzarea fie a întregului complet al tribunalului, fie a unui judecător, se reglementează în materie civilă după dispozițiunile art. 266—273 și 274—287 pr. civilă.

Având în vedere că, cele dintâi articole sunt prevăzute în capitolul XIV la titlul „Strămutarea la un alt Tribunal din cauză afinității sau a rudeniei a întregului complet al Tribunalului“, celelalte articole sunt prevăzute în capitolul XV la titlul „Despre recuzarea unui judecător din complectul Tribunalului“ ;

Având în vedere că în nici o altă parte a procedurii civile nu se găsește vre-un text în care se prevede modul de procedare a strămutării unui proces dela un tribunal la altul din cauze de suspiciune legitimă sau siguranță publică ;

Că această materie să găsească în codul de procedură penală la capitolul II „Despre strămutarea unui proces dela un Tribunal la altul“ prevăzut de dispozițiunile art. 539—549, însă fără a se reglementa modul de procedare.

Că în afară de aceasta, în legea Inaltei Curți de Casație și Justiție, titlul II, art. 31, se vorbește de asemenea despre atribuțiunile asupra cererilor de strămutare a pricinilor dela un tribunal la altul pentru cuvântul de bănuială legitimă sau de siguranță publică, fără însă a se arăta calea procedurală ;

Prin urmare s'ar putea zice și cu drept cuvânt că, în materie civilă nu ar exista dreptul pentru o parte sau alta, de a cere la Inalta Curte de Casație și Justiție strămutarea unui proces dela un tribunal la altul pentru siguranța publică sau suspiciune legitimă ;

Totuși atât în Franța, cât și la noi, doctrina cât și jurisprudența sunt de acord a admite ca fiind identitate de motive (*Tocilescu G.*, partea III, pag. 596 ; *Garsonnet*, tom. II, pag. 570, Nr. 751) ;

Având în vedere că, dacă pentru aceste motive se poate cere și în materie civilă strămutarea unui proces dela un tribunal la altul pentru siguranță publică sau suspiciune legitimă, rămâne a se vedea dacă dispozițiunile procedurii civile cu privire la capitolul despre strămutarea unui proces din cau-

za rudeniei sau afinității se poate concilia la cazul de strămutare a unui proces în materie civilă pentru suspiciune legitimă sau siguranță publică ;

Având în vedere că, materia strămutării din cauza rudeniei sau afinității prevăzute în procedura civilă, este materia dreptului comun, materia generală, iar materia strămutării pentru suspiciune legitimă sau siguranță publică, este materie excepțională, prin urmare din lipsă de text special de procedare, prin analogie, se poate întinde aceste dispozițiuni și la strămutarea pentru suspiciune legitimă. Căci, care ar fi rațiunea, ca prin analogie să se estindă dreptul de strămutare pentru suspiciune legitimă și în materie civilă, dar să nu se aplice regulile procedurale din materia civilă ?;

În materie civilă, strămutarea pentru suspiciune nu apare atât de gravă ca în materie penală, unde predomină marele interes social ;

De unde dar interesul aci fiind mai mult particular, ordinea publică nu poate fi atinsă cu nimic dacă regulile de procedură civilă se aplică în totul cazului de strămutare pentru suspiciune legitimă ;

Având în vedere că, cererea de suspendare a procesului a fost făcută în cursul debaterilor procesului ;

Având în vedere că, după dispozițiunile art. 267 proc. civ. strămutarea unui proces se va cere înainte de a se începe cercetarea pricinii, o asemenea cerere este tardivă înaintea Tribunalului, și prin urmare câtă a fi respinsă ca atare (C. de Toulouse 8 april 1827, Dalloz, rep. Tom. 39, pag. 193).

Pentru aceste motive redactate de d. Mihail Foișoreanu, președintele de vacanță, în majoritate ;

În neunire cu concluziunile d-lui reprezentant al Ministerului public ;

Respinge ca fiind tardiv făcută de pârât cererea pentru suspendarea procesului pe motivul de suspiciune legitimă.

(ss) Mihail Foișoreanu, Const. Bușilă.

TRIBUNALUL NOTARIAT ILFOV

Audiența dela 22 Mai 1924

Președinția d-lui ȘTEFAN MIHĂILEANU, Judecător

B. Kauffmann & Co. cu Societatea generală de exportatiune

Sentința civilă No. 117

Sechestrul asigurător. — Dacă se poate sechestra de către creditorii particulari ai asociatului aportul adus de acesta într-o societate. — Sensul expresiunii «orice parte» din art. 86 cod. com. — Art. 78 alin. ultim și art. 86 cod. com. — Dacă se pot sechestra asigurător părțile convenite asociațiilor într-o societate în nume colectiv. — Art. 416 § 5 și art. 618 pr. civ.

1. Creditorii particulari ai unui asociat nu pot, în timpul duratei societății, să sechestreze aportul adus de acesta în societate.

2. Prin expresiunea «orice parte» întrebuințată de legiuitor în al doilea alineat al art. 88 cod. com. nu se înțelege aportul adus de asociat, întrucât acesta a intrat în patrimoniul societății, ci partea ce se va cuveni fiecărui asociat din averea societății, cum și partea din beneficii convenită fiecărui asociat după bilanț, părți care pot fi poprite și care, cu toate că legiuitorul întrebuințează termenul generic «sechestra», nu pot, într-o societate în nume colectiv, să fie sechestrate asigurător.

Tribunalul,

Asupra contestațiunii făcute, prin petițiunea înreg. la No. 17871 din 7 Mai 1924, de către firma socială

B. Kaufman & Co. cu sediul în București, str. Smârdan No. 23, în contra sechestrului asigurător înființat prin procesul-verbal de sechestrul dresat de portărelul Gabrielescu în ziua de 3 Mai 1924 în baza adresei cu No. 3969/924 și a jurnalului cu No. 6089/24 al acestui Tribunal ;

Având în vedere actele și lucrările din dosar cum și concluziunile orale ale părților ;

Având în vedere că din toate acestea se stabilește în fapt următoarele :

La 25 Aprilie 1924, prin jurnalul cu No. 6089, în urma cererii intimății Societatea generală de exportatiune, Societate anonimă, se încuviințează de acest Tribunal înființarea unui sechestrul asigurător pe orice mărfuri și avere mobilă aparținând lui B. Kaufman, comerciant din București, str. Smârdan No. 23 până la concurența sumei de 40.000 lei, plus dobânzi și cheltuieli spre despăgubirea numitei intimăți ;

La 3 Mai 1924, în executarea acestui jurnal, prin procesul-verbal dresat de portărelul Gabrielescu se înființează sechestrul asigurător asupra a 12 bucăți de gabardină și 30 bucăți de șeviot, aflați în magazinul din str. Smârdan No. 23, iar la 7 Mai 1924 se pornește de către firma socială B. Kaufman & Co. contestațiunea de față ;

Având în vedere că Societatea contestatoare B. Kaufman & Co. susține că greșit s'a înființat acest sechestrul asigurător, întrucât marfa sechestrată este proprietatea sa, iar Societatea nu putea fi urmărită în averea ei pentru oarecare preținse datorii particulare ale asociatului său B. Kaufman.

Având în vedere că din contractul de Societate în nume colectiv intervenit între Bernard Kaufman și alți doi asociați la 20 Martie 1922, contract transcris, publicat și afișat, coroborat cu întâmpinarea făcută de reprezentantul societății cu ocazia înființării sechestrului, când i s'a adus la cunoștință portărelului că în strada Smârdan No. 23 nu există magazinul lui B. Kaufman, ci al societății, se constată că marfa sechestrată de portărel cu acea ocaziune este a societății, iar nu a lui B. Kaufman, și deci urmează să fie scoasă de sub sechestrul ;

Având în vedere, însă, că se obiectează de către intimată că întrucât, potrivit art. 86 cod. com., se poate sechestra «orice parte» a unui asociat, și cum din contractul de asociație se constată că B. Kaufman a adus ca aport în societate mărfuri de manufactură, urmează că intimata a putut sechestra acele bucăți de materii cari constituiesc «partea» lui B. Kaufman în societate, din momentul ce nu se face dovada de contestator că mărfurile aduse de Kaufman ca aport au fost înlocuite cu altele ;

Considerând că societățile comerciale constituind, potrivit art. 78 alin. ultim cod. com., o persoană juridică distinctă de aceea a asociaților, ca o consecință logică a acestui principiu, prin art. 86 din același cod, legiuitorul a prevăzut că, în timpul duratei societății, creditorii particulari ai asociatului nu pot să-și exercite drepturile lor decât numai asupra părții din beneficiile convenite asociatului după bilanțul social, iar dacă societatea este dizolvată, asupra părții ce i-ar veni din lichidațiune, fără a putea urmări însuș aportul asociatului, întrucât acesta a intrat în proprietatea societății ;

Că, deși prin cel de al doilea alin. al art. 86 c. com., legiuitorul prevede că creditorii particulari ai asociatului pot, cu toate acestea, să sechestreze «orice parte» a asociatului, aceasta nu însemnează că creditorii particulari ai asociatului ar putea, în timpul duratei societății, să sechestreze însuș aportul adus de acesta în societate, — ceea ce ar însemna în cazul când aportul consistă în mărfuri ce urmează să fie revândute, cum

RECENZIE

La fondation privée (Stiftung) dans le droit allemand, par Mr. Marius Rădulescu. Paris, 1924.

Această lucrare, care a servit ca teză de doctorat d-lui Marius Rădulescu, este un studiu complet asupra chestiunii, care se remarcă prin conciziunea teoriilor, sistematizarea expunerii și claritatea stilului.

Acest studiu asupra fundațiunii în dreptul privat german, care a fost legiferată, prezintă și o importanță de actualitate, fiindcă evoluția fundațiilor, mai ales în epoca noastră, se afirmă din ce în ce mai mult ca o instituție de mare utilitate socială. Ea contribuie cu un aport incalculabil la satisfacerea multiplelor nevoi sociale, cari Statul nu le poate realiza din cauze financiare. Aceste fundațiuni private datorite sentimentului altruist al omului, umple un gol de netăgăduit în domeniul social, și ele îndeplinesc multe sarcini pe cari Statul nu le-ar putea satisface.

Studiul d-lui Rădulescu aduce o contribuțiune meritorie — teza sa a fost reținută de Facultate — la cunoașterea acestei instituțiuni, care în Germania a atins aproape perfecțiunea.

N. COLAE ANTONIA DE MIHAIL
Magistrat.

A APARUT în editura *Curierul Judiciar* S. A. Vol. I din TRATATUL DE DREPT PENAL ȘI PROCEDURA PENALA de I. Tanoviceanu, pus la curent cu doctrina de d-l avocat Dr. *Vintilă Dongoroz*, cu referințe pentru Bucovina de d-l Dr. *Corneliu Chiselită*, consilier la Înalta Curte de Casație, iar pentru Ardeal de d-l Dr. *Ștefan Laday*, jurisconsult în Cluj, și jurisprudența până la zi de d-l Dr. *E. C. Decusară*, cu concursul d-lui Dr. avocat *Gr. C. Conduratu*, și cu o Prefață de d-l N. C. Schina.

Volumul cuprinde 1060 pagini, tipărit pe hârtie velină, în cele mai bune condițiuni. Prețul 500 lei.

Comandele se primesc la *Curierul Judiciar*, București, str. Artei 5, lângă Palatul Justiției. Depozit general la „Agence de librairie et de publication“ str. Lipșcani, de unde librăriile se pot furniza.

A apărut *Revista Penală An 3 No 9 10*, cu următorul cuprins: *Fr. Nowodoworski* de d. profesor *Iulian Teodorescu*; *Problema reparafțiunii prejudiciului cauzat victimei lezate printr-o infracțiune* de d. avocat *Ioan Rădulescu*; *Despre organizarea mijloacelor de moralizare a deținuților* de d. subdirector *Sim. E. Niculescu*; o interesantă *cronică populară* cu referințe din *Franța, Anglia, Germania, Olanda, Belgia, și Cehoslovacia* de d. avocat *G. Vrăbieseu*; *Recenzii* de d-nii *I. Teodorescu* și *E. C. Decusară* și o bogată *Revistă a Revistelor străine penale: Zachia, Bolletino di diritto penale, La Giustizia Penale, Rivista Penale, Rivista general de Legislacion I Jurisprudencia* (Madrid) și *Revista de criminologia, Psihiatria I Medicina legal* (Buenos-Aires) de d-nii avocați *Vintilă Dongoroz* și *I. Rădulescu*.

Abonamentul pentru magistrați 100 lei anual iar avocați 150 lei anual.

Rugăm pe onor. noștri colaboratori și cititori — avocați și magistrați — să binevolască a continua cu trimiterea regulat, săptămânal, a hotărârilor ce interesează a fi publicate ca spețe fie în **Curierul Judiciar** în extenso, fie în **Jurisprudența Generală** în rezumat așa după cum le publicăm.

La hotărârile care prezintă un interes deosebit, Redacția va îngriji să fie însoțite de *Note*.

NOU: **Despre Testamente**, de d-l *N. Jac Constantinescu*, consilier la Curtea de Apel Galați. un volum în 175 pagini, cu doctrina și jurisprudența la zi. Prețul 60 lei.

este în speță, să paralizați însuș mersul societății, periclitându-i existența ei, — prin expresiunea „orice parte“ întrebuintată de legiuitor în acest alineat, neînțelegându-se aportul adus de asociat, întrucât acesta a intrat în patrimoniul societății, ci partea ce se va cuveni fiecărui asociat din averea societății, ceea ce nu se poate ști într-o societate în nume colectiv decât în momentul lichidațiunii, cum și partea din beneficii cuvenită fiecărui asociat după bilanț, părți care, potrivit acestui alineat, pot fi poprite mai înainte de a fi întocmit bilanțul ori făcută lichidațiunea și care, cu toate că legiuitorul întrebuintează termenul generic „sechestra“, nu pot, în tot cazul, într-o societate în nume colectiv, să fie sechestrate asigurător, întrucât, în ce privește suma ce s'ar cuveni asociatului ea beneficiu, cum și în cazul când quota-parte cuvenită acestuia din fondul social în urma lichidațiunii ar consta tot într-o sumă de bani, aceste sume de bani aflându-se în mână unei terțe persoane — societatea — ele nu pot să fie decât poprite, iar în cazul când quota-parte cuvenită asociatului din fondul social în urma lichidațiunii ar putea consta în alte bunuri nemișcătoare, neputându-se ști mai înainte de lichidațiune cari anume vor fi acele bunuri cari vor constitui quota asociatului debitor, ceea ce este necesar să se știe în materie de sechestrul, procesul-verbal ce constată înființarea lui trebuind să cuprindă, între altele, potrivit art. 416 § 5 și 618 pr. civ., și descrierea obiectelor puse sub sechestrul;

Că întrucât, în speță, averea sechestrată este a Societății și cum până în momentul înfăptuirii lichidațiunii ei, nu se poate ști dacă quota cuvenită debitorului asociat va fi în mărfuri, contractul de Societate nefixând normele lichidațiunii, iar în cazul când ar fi în mărfuri neputându-se ști dacă chiar mărfurile sechestrate vor fi atribuite lui, acest prim capăt al contestațiunii este fondat și urmează să fie admis, anulându-se procesul-verbal de sechestrul atacat prin contestațiunea de față;

În ce privește cererea făcută în subsidiar, de către intimată de a i se încuviința facerea unei expertize pentru a se stabili că suma de franci ce a fost vândută de intimată lui B. Kaufman, a fost cumpărată de acesta în interesul Societății contestatoare, în numele căreia ar fi lucrat, că deci Societatea, în realitate, este debitoarea intimă pentru acele sume și deci bine a fost sechestrată averea acesteia prin sechestrul asigurător atacat cu contestațiunea de față, ea urmează să fie respinsă ca neserioasă, întrucât din însăși acțiunea ce a servit ca bază Tribunalului în admiterea sechestrului asigurător se constată că intimata reclamă suma de 30.000 lei, — ce i se mai datorește din acea operațiune, — dela B. Kaufman personal, iar nu dela Societatea contestatoare, în contra căreia ar fi pornit acea acțiune în cazul când aceasta, iar nu B. Kaufman personal, i-ar fi fost debitoare;

În ce privește cererea contestatoarei de a i se acorda suma de 200.000 lei drept daune cauzate de sechestrarea acestor mărfuri, întrucât nu se face nici o dovadă că a suferit vre-o daună prin faptul sechestrării acelor mărfuri, capătul acesta de cerere urmează să fie respins ca nedovedit;

În ce privește cererea contestatoarei de a i se acorda execuție provizorie, ea urmează să fie admisă, orice întârziere de a i se pune Societății la dispozițiune mărfurile sechestrate putându-i cauza un prejudiciu;

Având în vedere și cererea de cheltuieli de judecată, apreciind le fixează la 2000 lei.

Pentru aceste motive redactate de d-l judecător de ședință *Ștefan P. Mihăileanu*, admite în parte contestațiunea . . . etc.

(ss) *Ștefan P. Mihăileanu, C. Duma.*